

בס"ד

תמוז, תש"ף

איגרת משולחן המפמ"ר איגרת מס' 2 – תש"ף

אל: מנהלים, רכזים ומחנכים להיסטוריה בחמ"ד
מאת: בלהה גליקסברג, מפמ"ר היסטוריה ומפ"א אזרחות בחמ"ד

שלום רב למחנכות ולמחנכים להיסטוריה היקרים!

הנדון: תכנית לימודים חדשה לכיתות ו'-ח' ויחידות הוראה מקוונות למורים

"...התחלה חדשה, התחלה חדשה

והיא לא תספור הישן

התחלה חדשה, התחלה חדשה

כי היא כבר אוכן והיא לא תלך

להתחלה חדשה.."

(מתוך 'התחלה חדשה', יעקב רוטבליט)

בשעה טובה אנו משיקים תכנית לימודים חדשה לכיתות ו'-ז'-ח'. התכנית נכתבה במשך מספר שנים בשותפות של אנשי אקדמיה, מנהלים, מורים ומדריכים. שמותיהם מפורטים במסמך התכנית. כולם יבואו על הברכה.

להלן קישור למסמך התכנית: [תכנית לימודים חדשה לכיתות ו'-ח'](#)

התכנית מחליפה תכנית לימודים שנלמדה במשך שלושה עשורים. בהשלמת כתיבתה של תכנית חדשה זו הושלם המהלך של כתיבת תכניות לימודים חדשות בהיסטוריה חמ"ד לכל שכבות הגיל, החל מכיתה ו' ועד כיתה י"א (כולל).

משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על היסטוריה ואזרחות בחמ"ד

לימודי היסטוריה בחמ"ד נלמדים כספירלה. התלמידים לומדים את תולדות ישראל והעמים בשני סבבים. הסבב הראשון מתחיל בכיתה ו' עם הכרזת כורש ושיבת ציון ומסתיים בתום כיתה ח' בעלייה ההמונית של שנות ה-50.

הסבב השני מתחיל בכיתה ט' בתנועת הספירלה בשיבת ציון ומסתיים בשנות ה-90 של המאה ה-20. ללמידה הספירלית יתרונות רבים. התלמיד נפגש עם הידע ברמה בסיסית ובהמשך פוגש את אותו החומר, אך הפעם הלימוד הופך למורכב יותר ומאפשר התבוננות רחבה בהקשרים חדשים או ברמת עומק גדולה יותר. באופן הזה ההפנמה של החומר הופכת למיטבית יותר ויש בכך תרומה גדולה לביסוס החומר לאורך זמן. תנועת הספירלה מתארת היטב את המהלך הזה. מצד אחד יש התקדמות בכיוון אחד ומצד שני התקדמות מעגלית עולה ויורדת.

חשוב לעיין וללמוד את התפיסה הרעיונית ואת עקרונות התכנית, כפי שמופיעים במסמך התכנית בעמודים 5-7.

המעבר לתכנית הלימודים החדשה יתקיים בשנה"ל תשפ"א בכיתות ו' בלבד.

בכיתות ז'-ח', ממשיכים ללמד את התכנית הקיימת ולעשות שימוש בספרי 'מדור לדור' חלקים ב-ג. המורים המעוניינים בכך יוכלו כבר בשנה"ל תשפ"א ללמד בכיתות אלו את התכנית החדשה בשלמותה או בחלקה. הסבר לכך בהמשך האיגרת. להלן קישור לתכ"ל הקיימת: [תכ"ל חט"ב נוכחית](#). בהמשך האיגרת טבלה המפרטת את לוח הזמנים של הטמעת תכנית הלימודים החדשה בהתאמה לשכבות הגיל.

יחידות הוראה מקוונות למורים:

במקביל לפרסומה ותחילת תהליך הטמעתה של תכנית הלימודים החדשה באופן מדורג בכיתות חט"ב, אנו נמצאים כעת בתהליך פיתוח מואץ של יחידות-הוראה מקוונות **למורים** לכיתות ז'-ח'-ט'.

יחידות ההוראה המקוונות למורי כיתות ז'-ח' מתבססות על תכנית הלימודים החדשה.

יחידות ההוראה המקוונות למורי כיתות ט' מתבססות על תכנית הלימודים הקיימת (שהתחילה להילמד בשנה"ל תשע"ג).

להלן קישור לתכ"ל כיתה ט':

[ימי הבית השני](#)

[ימי הביניים](#)

משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על היסטוריה ואזרחות בחמ"ד

ביום העיון שיתקיים אי"ה ב"ד תמוז 6.7 נחשוף את יחידות ההוראה לראשונה ונציג את האפשרויות הגלומות בהן.

במהלך חודש אוגוסט נפרסם בעז"ה את יחידות ההוראה הנמצאות על אתר ייעודי, כך שניתן יהיה לעשות בהן שימוש כבר בתחילת שנת הלימודים.

שימו לב! למרות שתכנית הלימודים החדשה לא תחול בשנה"ל תשפ"א על כיתות ז'-ח' ויימשך השימוש בספרי 'מדור לדור' ב-ג, ניתן לייצר שילוב ביניים בשנה זו בין נושאים מסוימים בתכנית הלימודים הישנה ליחידות ההוראה המקוונות למרות שהן מבוססות על תכנית הלימודים החדשה.

עם פרסומן של יחידות ההוראה המקוונות נפרסם את טבלת הנושאים המקבילים בין שתי התכניות, כך שתוכלו לראות בצורה ברורה היכן ניתן לעשות שימוש ביחידות ההוראה המקוונות, גם אם מלמדים את התכנית הישנה.

מורים המעוניינים להתחיל ללמד את תכנית הלימודים החדשה בשלמותה בכיתות ז'-ח' גם בהיעדרם של ספרי לימוד יכולים לעשות זאת ולהיעזר ביחידות ההוראה המקוונות.

פיתוח מקצועי:

במהלך שנה"ל תשפ"א נקיים תהליכי פיתוח מקצועי להטמעת תכנית הלימודים החדשה ויחידות ההוראה המקוונות.

פרטים על כך נפרסם בבוא העת.

משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על היסטוריה ואזרחות בחמ"ד

להלן לוח הזמנים להטמעת התכנית:

שנה"ל תשפ"א:

הכיתה	תכנית לימודים	ספרי לימוד וחומרי הוראה
כיתה ו'	תכנית לימודים חדשה	ספר לימוד חדש בהוצאת מכון הר ברכה. הודעה על פרסום הספר ואפשרויות הרכישה יפורסמו ע"י הוצאת מכון הר ברכה.
כיתות ז'-ח'	תכנית הלימודים הקיימת (רשות – תכנית הלימודים החדשה)	הספרים 'מדור לדור' – כרכים ב'-ג' בשילוב יחידות הוראה מקוונות בנושאים המתאימים
כיתה ט'	תכנית הלימודים הקיימת	ספרי הלימוד הקיימים בשילוב יחידות הוראה מקוונות

שנה"ל תשפ"ב:

הכיתה	תכנית לימודים	ספרי לימוד וחומרי הוראה
כיתה ז'-ח'	תכנית לימודים חדשה	ספרי לימוד חדשים בהוצאת מכון הר ברכה בשילוב יחידות הוראה מקוונות

צוות ההדרכה ואני נשמח לענות על כל שאלה.

בהצלחה רבה

חנה